

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2023. december 15.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

BEZÁRT ÉS BEPECSÉTELTE BESZÉDEK

Köszöntés igéje: Zsoltár 33,18.20-21

*Ámde az Úr szemmel tartja az őt félőket, az ő kegyelmében bízókat, [...]
Lelkünk az Urat várja, segítségünk és pajzsunk ő. Csak ő benne vigad a mi
szívünk, csak az ő szent nevében bízunk!*

Énekek: 125; 338

Lekció: Dániel 12

Alapige: Dániel 12

És abban az időben felkél Mihály, a nagy fejedelem, aki a te néped fiaiért áll, mert nyomorúságos idő lesz, amilyen nem volt attól fogva, hogy nép kezdett lenni, mindezideig. És abban az időben megszabadul a te néped; aki csak beírva találta a könyvben. És sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felserkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra. Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké. Te pedig, Dániel, zárd be e beszédeket, és pecsételd be a könyvet a végső időig: tudakozzák majd sokan, és nagyobbá lesz a tudás. És széttekinték én, Dániel, és ímé másik kettő állt ott, egyik a folyóvíz partján innét, a másik túl a folyóvíz partján. És monda egyik a gyolcsba öltözött férfiúnak, aki a folyóvíz felett volt: Mikor lesz végük e csudadolgoknak? És hallám a gyolcsba öltözött férfiút, aki a folyóvíz felett volt, hogy felemelé az ő jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküvék az örökké előre, hogy ideig, időig és fél időig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek. Én pedig hallám ezt, de nem értettem, és mondám: Uram, mi lesz ezeknek vége? És monda:

BEZÁRT É BEPECSÉTELTE BESZÉDEK

Menj el Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég idejéig. Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekszenek, és az istentelenek közül senki sem érti; de az értelmesek értik, És az időtől fogva, hogy elvétetik a mindennapi áldozat, és feltétetik a pusztító útálatosság, ezerkétszáz és kilencven nap lesz. Boldog, aki várja és megéri az ezerháromszáz és harmincöt napot. Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, imádunk téged, hiszen az advent csodája az is, hogy reménységünk van tebenned várva a te döntésedet, amikor elküldöd egyszerűlt Fiadat dicsőségesen, hogy eljöjjön értünk, a te népedért. És köszönjük, hogy ugyanakkor az is igaz, hogy nagyon valósággal Lelked és igéd által most is itt vagy, hiszen az Úr Jézus megígérte: „ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”. Jézusban pedig, Atyánk, téged ismerhettünk meg. Köszönjük, hogy így vagy számunkra Szentháromság Isten.

Imádunk téged, mert ha rád tekintünk így, akkor egyrészt érezhetjük, átérezhetjük annak a mérhetetlen szentségét, aki te vagy számunkra Istenként. És köszönjük, hogy közben atyai szeretetednek a személyes szeretetközösségét is. Áldunk, hogy a bűneset utáni világban igaz lehet mindez. Magasztalunk, hogy az Úr Jézus eljöveteleig is boldog nép lehetünk ezért, ahogy hallottuk az igékben, meg erről énekelhettünk is most.

Köszönjük neked, hogy a legnagyobb bajok, nyomorúságok közepette is mégiscsak tudhatjuk reménységgel, te megtartó Isten vagy, szabadító Úr, és amikor eljön annak az ideje, végérvényesen megszabadítasz mindentől, ami e bűneset utáni világban hamisság, gonoszság.

De köszönjük, hogy közben, amíg az nem következik be, addig ebben a világban élhetjük át ezt a sok áldást, örömet, ajándékot, amit a te kegyelmed jelent, amit a természetben, a történelem alakításában is cselekszel. Kérünk téged arra, hadd tekintsünk így rád, hadd éljük így át az adventi időszakban is a te néped örömét.

És köszönjük, hogy így várhatjuk a mi drága Megváltónkat ma is. Ha ma jönne el, ma jön el a dicsőséges időszak, az örökkévalóság kiteljesedett volta, ha pedig nem ma jön el, köszönjük, hogy még holnap is tarthat a kegyelem ideje az elveszetteknek.

Hallgasd meg az imádságunkat, kérünk.

Ámen.

Igehirdetés

Dániel könyvének az egésze, de különösen is ez az utolsó része vigasz és bátorítás, különösen is az adventi időszakban élő hívő népnek, mindenkori Úr népének, most nekünk. Az Úr Jézus eljövele reménysége boldog várakozást jelent még a nagy nyomorúság, az antikrisztusi időszak szenvedései, üldöztetései között is ugyanis.

Itt a 12. versben hallottuk: boldog, aki várja és megér valamit, valamilyen időszakot. Boldog. A Jelenések könyvét sem olyan régen olvastuk, ott is hét boldogmondásban beszél igen nehéz, az Úr népe számára igen nehéz időszakokat megélt állapotok közepette is arról, hogy mit jelent a jelenben és a jövőre nézve is az Úr Jézus várása.

Itt az ószövetségi kijelentésben – hála az Úrnak, hogy épp Dániel könyvében van ez leírva, és például nem a Jelenések könyvében – pontosan a szent irat kijelentésének a jellege is erősíti, hogy a legnagyobb nehézségek, bajok között is mennyire valósággal meg lehet tapasztalni az Úr eljövételének drága bizonyosságával azt a reménységet, ami a bajok, nyomorúság közepette is a hívő népet mindig betöltheti.

Ennek az ószövetségi kijelentésnek a jellegét – és ezt vizsgáljuk majd először – az jellemzi, hogy mégiscsak bepecsételt és előtte bezárt szent iratok. Hallottuk itt Dánielnek parancsban, aztán pedig megtudtuk, hogy mivel bezárt és bepecsételt ez a kijelentés, vannak dolgok, amelyeket ő sem érthet. De amit megérthet, az számára mégis micsoda boldogságot jelenthet. Számára is.

Bepecsételt beszédek, bezárt iratok, és mégis Dánielt követő ószövetségi hívő nép is olvashatta – emlékszünk, maga Jézus is olvasta, ismerhette, meg mi is, az újszövetségi hívő nép magyar nyelven itt tartjuk a kezünkben. Ebben benne van az, hogy egyszer a bepecsételés is megszűnt, és majd látjuk, hogy mit jelent a bezárt volta ezeknek az iratoknak.

Mi is a célja ennek a bezárásnak és bepecsételésnek – ez lesz tehát először. Éppen emiatt is majd megfigyeljük, hogy hogyhogy még a nyomorúságos dolgokat is csudadolgoknak minősíti itt a kifejezéssel. A csudadolgok vége idejére kérdez rá a mennyei alak, és ez a nyomorúságos időt is jelzi. És valóban miért is boldogság az Úr népének, akik éppen az ilyen körülmények között is várják az Urat? Lehet, hogy az Úr népe nem ért mindent ma sem, ahogy Dániel, de amit tud, az boldogság, boldog várakozás.

Az egész 12. rész beszél a nyomorúságról és a szabadításról. A szenvedésről és az Úr megtartó szabadításáról. Majd vizsgáljuk ezeket a verseket itt a 12. részből, de hogy mit érthetett maga Dániel is meg hogyan érthette, az itt van előttünk ebben a részben. És az egész Szentírás fényében vizsgáljuk meg akkor, hogy amit Dániel megérthetett, vagy nem érthetett meg, az nekünk itt és most hogyan is bátorítás és vigasztalás arra nézve, hogy bizony bezárt és bepecsételt kijelentések, iratok voltak ezek, amiket Dániel itt hallhatott és megérthetett.

A megelőző részben, 11. részben olvashattunk nagyon részletesen, történelmi hitelességű részletességgel jövődöléseket a perzsa királyokról, Nagy Sándorról – ugye a görög uralkodó –, az őt követő egyiptomi és szíriai királyokról, ezen belül is különösen is Antiokhosz Epiphanészról, aki az Antikrisztusnak is a példájává lett már itt a 11. részben. Ez a kifejezés, hogy Antikrisztus, ez már az Újszövetség lapjairól ismerhető jobban számunkra, de a Dániel könyvével dolgozik, Dániel könyvét idézve, utalva rá például a Jelenések könyve is vagy a János levelei, a Thesszalonikai levelek. És látszik, hogy ami az Ószövetségben egyetlen uralkodó nagyon gonosz uralkodó, Antiokhosz Epiphanész személyé-

ben megmutatkozott – jövendölésként szól róla a kijelentés itt még, jó pár évszázaddal korábban –, de ami benne megmutatkozott, az mutatta, hogy milyen az Antikrisztus, milyenek a mindenkori antikrisztusok az Úr Jézus két jövetele közti időben. Milyen lehet majd az utolsó hívő nemzedék számára, ha mi leszünk azok, akkor mi ezt megtapasztalhatjuk.

De az egész kijelentés, a 11. részben leírt üdvtörténeti jövendölések mutatják, hogy milyen az Úr terve. Isten mit tervez a világbirodalmakkal, azok uralkodóival, akármilyen gonoszok is azok, mi a célja. És egyetlen célja van, és ez a 12. részből még inkább előjön, de már ott is, a 11. részben meg a megelőző részek alapján is készíti a messiási uralkodó érkezését.

Ne felejtjük el, hogy az egész Dániel könyvének nagyon meghatározó kijelentése ott a 2. részben, amit Nabukodonozornak mutatott meg az Úr, abban a bizonyos szoborban, titokzatos szoborban: a világbirodalmak jönnek, mennek, mert készül a messiási uralkodó érkezése. És valóban, az ószövetségi idő – úgymond – azzal zárult le, hogy eljött a messiási uralkodó. Eljöttek a végidők. És itt fontos, hogy mi már az újszövetségi hívő nép tagjaiként olvashatjuk, érthetjük ezeket a kijelentéseket is, és ebből tudjuk világosan, hogy igen, ami Dánielnek drága reménység volt, az bekövetkezett Jézus eljöveteleivel. És Jézus beteljesített minden ígéretet, de ő maga is megmondta: de még van beteljesíteni való. Eljött az Isten országa, elérkezett a messiási uralkodó, és eljön, ki fog teljesedni az Isten országa. Ezért a végidő, amiről itt Dániel könyvében is olvashatunk itt ebben a szakaszban is, az utolsó idők másik kifejezéssel, ezek az Úr Jézus két jövetele közti időszakra vonatkozóan állnak számunkra is.

Amit Dániel is megtapasztalhatott, mi is ugyanúgy átélhetjük, Dániel is adventben élt, mi is adventben élünk az Úr Jézus eljövetele várva. És ezért nagyon fontos: hogyha Dániel sok mindent nem is érthetett, mert számára volt egy parancs – zárd be, pecsételd be ezeket a beszédeket, iratot –, de amit érthetett, az ugyanolyan lelki erőt, vigasztalást és bátorítást jelentett mint nekünk is, akik már lehet, hogy több mindent érthetünk, mert nekünk már a teljes Szentírás ott van, meg mi már az Úr Jézus eljövele után vagyunk, csak várjuk az ő visszajövetelét.

Itt a 12. rész indulása nekünk teljesen világos és egyértelmű. Halljuk itt az egyetemes feltámadás drága dicsőségét, találkozunk Mihály, a nagy fejedelem személyével. Ővele találkozhatunk az újszövetségi iratokban is. Most a Jelenések könyve 12. részére utalok csupán, az Úr Jézus első jövele üdvtörténeti eseményei a mennyei valóságban ahogy alakulnak, abban része van Mihálynak, a nagy fejedelemnek. És amikor az Úr Jézus eljön, akkor is halljuk, sok minden történik. Azért, mert az Úr követe, Mihály a nagy fejedelem majd csinál valamit. Ezek mennyei szintérben. Mihály a nagy fejedelem felkél – ez mennyei szintér. Viszont a földön ott van Dániel, illetve ott van az az Úr népe, aki majd akkor él, amikor valami megvalósul abból, amire Dániel is próbál kérdezni, hogy mikor is lesz, hogy is lesz ez.

Emlékszünk, hogy a 10. részben, amikor mindaz, ami majd a 11-12. részekben kijelentésre kerül, azért kerül kijelentésre, mert a 10. rész fényében Dáni-

elről tudjuk, hogy ő szeretne valamit megtudni. Imádkozik, böjtöl, három hé-
tig késik a válasz. És ott is jön az angyali személy és hozza a választ. Ezeknek a
részeknek a gondolatai, üzenete mind össze is kapcsolódnak. Dániel különböző
években kapta meg ezeket a kijelentéseket. Akkor már a perzsa uralkodó ural-
kodott, méd-perzsa uralkodó, de Mihály – mondhatnám így is arkangyal – ne-
véhez kapcsolódóan fontosnak tartottam ezt kiemelni, hogy a mennyei szintér-
ben valami történik, és itt a 12. részben látszik, hogy azért, mert az Úr szabadít.
Szabadítani akarja az ő szenvedő, nyomorúságban levő népét. Ezért a men-
nyei szintéren nem akárcsak cselekszik, de ő is csupán angyal, követe az Úrnak.
Annak a messiási Úrnak is, akit mi az Úr Jézus személyében ismerünk persze.

Mihály, a nagy fejedelem munkája nem azt jelenti, hogy nem is szenved-
het az Úr népe. Dehogynem! Nagyon is szenvedhetnek. Nagyon is nagy nyo-
morúságot élnek át. De az angyal munkálkodása a szenvedésben, a szenvedés-
ből milyen szabadítást ad az Úr a mindenkori népének minden nemzedékben.
És amikor pedig eljön ama nap, az Úr Jézus dicsőséges eljövedele, akkor vég-
érvényesen. A követe cselekszik.

És itt az egyetemes feltámadás kijelentése miatt látjuk, hogy most Dániel
számára is a kijelentés a legtávolabbi jövőben üdveseményre akar mutatni, a
nagy végső szabadításra. De ez a nagy végső szabadítás egyetemes feltámadás
jók és gonoszok feltámadása örök életre vagy örök utálatra. De ennek is az alap-
ját meg a biztosítékát annak a Messiásnak az eljövedele, halála és feltámadása
adta meg, aki eljött és feltámadt már. Az Úr Jézus személyében ezek az üdv-
események összekapcsolódnak. Hosszú idők telnek el. Most már mennyi idő
telt el az Úr Jézus feltámadása óta, és még mindig várjuk őt. De mint üdvese-
mények, ezek összekapcsolódnak számunkra is.

Ezért nagyon fontos, hogy a 11. részben leírt sokféle nyomorúsága az Úr
népének egyszer csak nagy drága reménységet kapva kiderül, hogy de hát az
Úr győz, az Úr végérvényesen szabadít. És így nyert értelmet az is, hogy a ma-
guk idejében Antiokhosz Epiphanész is egyszer meghalt és egyszer vége lett
annak a szörnyűségnek, amit ő csinált. De még akkor nem jött el mindig az Úr
Jézus. Még teltek az idők, de egyszer csak eljött.

Dániel számára egyértelművé válik, hogy micsoda szabadítást hoz az Úr,
amikor eljön az Isten országa. Mihály nagy fejedelem Izrael népének a védan-
gyala. Elhangzik ez a drága reménység: „Az értelmesek pedig fénylenek, mint
az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok
örökkön örökké.” És utána jön egy parancs: „Te pedig, Dániel, zárd be e beszé-
deket, és pecsételd be a könyvet a végső időig.”

Első hallásra nekem is mindig úgy tűnik, hogy hát miért kell bepecsétel-
ni? Miért kell bezárni? Nem azt kellene inkább, hogy mindenki hallja? Ez a be-
pecsételés, bezárás nekem negatív csengésű volt. De most magyarul lehetne
mondani nem szójátékkal, de mégis a magyar nyelven ez érthető: nem elzárnia
kell mindenkitől, hogy nehogy bárki is megismerhesse, hanem bezárni – eb-
ben benne van a védelem, a biztonság, hogy majd amikor jönnek a következő
nemzedékek Dániel után, el tudják olvasni ezeket a kijelentéseket, amiket öve-

le leíratott az Úr. A bezárás itt nem az elrejtésre vonatkozik abban az értelemben, hogy nem szabad megismerni. Épp fordítva: a gonoszoknak ne legyen esélye sem arra, hogy ezeket az iratokat, ezeket a kijelentéseket ismeretlenné tegyék, elpusztítsák, hanem bármikor a mindenkori hívő nemzedék olvashatja őket. Mi is olvashatjuk. És hadd mondjam újra: Jézus maga is ismerte, még utalt is, sokszor utalt arra, ami itt le van írva ezekben a dánieli kijelentésekben. Biztonságba helyezni, hogy a későbbi szenvedő hívő nép is tudhassa, mit mondott az Úr Dánielen keresztül.

A bepecsétlés pedig arra utal, hogy a teljes megértés lehetősége még várat magára. Ha a kijelentés bepecsételtetik, a könyv, a szent irat bepecsételtetik, ez azt jelenti: sok mindent meg lehet érteni belőle, de a teljesen világos megértés még hátra van, csak később.

Rögtön hadd jegyezzem meg, az nem véletlen, hogy az Újszövetségben – és különösen a Jelenések könyvében – már azt olvassuk, hogy Jézus ott az 5. részben, megöletett Bárány, a Júda Oroszlánja felnyitja a pecsétetes könyvet. A 22. részben a legvégén meg már úgy mondja, hogy nem bepecsételni kell, most már minden hadd legyen világos, hadd legyen egyértelmű. Az Úr Jézus eljövetelével, ami Dániel számára bepecsételt volt, az Úr Jézus eljövetelével világossá vált, megnyílt. Ezért érezhetjük mi nagy kiváltságnak, hogy számunkra sokkal jobban érthető a Dániel könyve is talán meg az egész Szentírás.

Bár remélem, ti is érzitek, hogy mennyire küzdünk, amikor az a kérdés, hogy hogy is lesznek ezek a dolgok, hogy is lesz az Úr Jézus eljövetele. Egyáltalán mikor is lesz? Mi is fog történni? Hogyan is lehet a nagy nyomorúságon, az antikrisztusi időszakban lennünk? Nekünk is lehetnek kérdéseink. Nem tudom, te mondtad-e már ezt az Úrnak egy-egy igeolvasásnál vagy akár egy prédikáció után, hogy: hogy is van ez, Uram, mikor is lesz?

Olyan kedves itt olvasni, hogy Dániel hallotta, de nem értette, és olyan természetesen megkérdezi: „Uram, mi lesz ezeknek vége?” A bepecsételt irat azt jelenti tehát, hogy még Dánielnek, a szentírási kijelentést kapó és azt leíró hatalmas prófétának sem világos minden. Nem értheti.

A Péter 1. levele 1. részében van megerősítő kijelentés erre vonatkozóan, nekünk nagyon bátorító, amikor ezt mondja: „Amely idvesség felől tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, akik az irántatok való kegyelem felől jövendöltek: Nyomozódván, hogy mely vagy milyen időre jelenté azt ki a Krisztusnak ő bennük levő Lelke, aki eleve bizonyosságot tett a Krisztus szenvedéseiről és az azok után való dicsőségről. Akiknek megjelentetett, hogy nem magoknak, hanem nekünk szolgáltak azokkal, amelyeket most hirdetnek néktek azok, akik prédikáltak néktek az evangéliumot az egekből küldött Szent Lélek által; amikbe angyalok vágyakoznak betekinteni.”

Az angyalok vágyakoznak betekinteni, de nem feltétlenül láthatják meg. Az ószövetségi próféták is – Dániel is ilyen, és ez a rész éppen erre utal nagyon egyértelműen – olyanokról prófétáltak, jövendöltek, ami nektek mondja Péter az 1. század szintén szenvedő hívőinek: nektek, ti tapasztaltátok meg ennek a titkait, valóságát.

Amit Dániel megértett, megérthetett, ugyanakkor az neki bátorító és vigasztaló lehetett. Itt a részben ezt azzal is igazolhatjuk, hogy nem ott van vége a 4. versben, hogy pecsételd be, Dániel, zárd be. Pont. Hanem még az 5. verstől kezdődően Dániel kap kijelentést. Itt még látja a két mennyei lényt, a gyolcsba öltözött férfit, aki szintén mennyei lény. Lehet isteni személy a 10. részhez hasonlóan vagy lehet, hogy angyal. Az a fontos, hogy a két lény közül az egyik mindenképpen vagy ha mind a kettő is kérdezett, csak az egyiket akarja kiemelni, megkérdezi a gyolcsba öltözött férfitől, tehát a szintén mennyei lénytől, hogy akkor – és itt van ez a kifejezés, amire utaltam: csudadolgok – hogy is lesz. „Mikor lesz végük e csudadolgoknak?” Dániel számára folytatódik a kijelentés, az Úr szava kijelentése, amiben eddig is voltak angyalok.

És nagyon fontos, hogy itt még nem Dániel kérdez. Itt a mennyei lény kérdezi a másik mennyei lényt. Hallottátok a Péter leveléből: amikbe angyalok kívánnak betekinteni. Nehogy azt gondoljuk, hogy az angyalok többet tudhatnak a mi drága Istenünk üdvözítő munkája titkairól, az Úr Jézus személyének a nagyságáról, mint mi. Az angyalok szolgák – ahogy a Zsidókhoz írt levélben olvassuk. A leghatalmasabb angyalok is. Ők csak azt tudhatják, amit Isten, az Úr Jézus nekik ki akar jelenteni, és aztán ezt a kijelentést osszák meg a szentírókkal vagy ismertessék meg velünk is. Az angyalok csak szolgák. Igen, ők a mennyei dicsőségben boldogok, szolgálhatják az Urat, de az isteni szabadítás, az örök üdvösség kérdésében ők is olyanok, hogy csak azt tudhatják, ami esetleg Isten kijelentésében nekik is nyilvánvalóvá lehet.

Amikor az Úr Jézus születése megtörtént, először egy angyal jött, utána angyalseregek. Azért, mert küldték őket. Isten, a mennyei Atya – most hadd mondjam így – küldte őket, hogy elmondhassák az örömhírt azoknak, akik hallhatták. A fontos: Dániel kijelentést kap Istentől. Ennek része a mennyei személyek párbeszéde és jelenléte.

Fontos tehát, egy mennyei lény mondja el ezt a kifejezést: csudadolgok, csodálatos dolgok. Csak kiderül az egész részből meg a Dániel könyve egészéből, hogy ez a csodálatos dolgok ez a nyomorúság, a szenvedés. Amiből aztán az Úr egyszer az ő népét megszabadítja. De nemcsak az a csodadolog, hogy van szabadítás, hanem a csodadolgok a szenvedés, a nyomorúság ténye is. Az Úr népén nyomorúság van. Szenved. De az Úr szabadítja.

Boldognak lenni? Örülni a nyomorúságnak és a szenvedésnek? Igen. Erről Jézus is beszélt egyébként, emlékeztek. Itt nem arról van szó, hogy mi a gonosznak, a rossznak örülnénk vagy a gonoszok álnok, az istentelenek nagyon kárörvendő tetteinek örülnénk. Nem. Hanem hogy a mi Urunk, aki eljövendő király a jelenben, ebben a földi életben még a gonoszok leggonoszabb álnok tetteit is az ő maga isteni terve, célja szerint használja, akarja használni. Végso-ron még a Sátánnak a gonosz terve, minden célja, munkája is ugyanide sorolható. Egyébként a Dániel könyve éppen arról beszél, hogy a gonosztevők, az istentelenek, az Úr népét üldöző királyok, emberek mögött ott van a Sátán.

A csodadolgok, a szenvedés és a szabadítás, ezek készítik az Úr eljövételét. És ez látszik az ószövetségi üdvtörténetből. Dániel könyvének a 11. részében

leírtak, ókori történeti iratok alapján ismerhetők, meg a Makkabeusok könyve alapján is ismerhetők nekünk. Ezek nem Szentírás, mégis tudható, hogy amiről Dániel prófétált, a szó legteljesebb értelmében is hogyan valósult meg.

Aztán jött az Úr Jézus és az Úr Jézusnál is, emlékeztek, ez volt: nyomorúság, szenvedés és szabadítás. Azért, mert ő volt a szabadító, csak a kereszt titka az volt, hogy neki ott a kereszten azért azt is át kellett élni, hogy nincs szabadítás, hiszen az ítéletet el kellett hordoznia. De az olyan bátorító, hogy mivel ezt elvégezte – kimondta, hogy elvégeztetett –, a legvégén már azt mondhatta: „Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet.” És Jézus mielőtt ment volna a keresztre, a búcsúbeszédeiben nagycsütörtök estéjén is, meg előtte is, ha beszélt az ő eljövételéről, az ő kiteljesedett üdvözítő munkájáról, akkor arról beszélt, hogy titeket is üldözni fognak. Vagy emlékeztek a boldogmondásokra? A boldogmondások végére? A hétközi istentiszteleteken a boldogmondásokról is prédikációt hallhattunk. Örüljete és örvendezzete, mert ugyanígy üldözték a prófétákat is.

Csodadolgok. Csak a kifejezés így szól: „Mikor lesz végük e csodadolgoknak?” És itt nem a szenvedésnek, a nyomorúságnak a végére kérdez rá – újra mondom, nem Dániel. Mintha valaki szenvedne és Uram, mikor lesz már vége a szenvedésnek? Én lehet, hogy rákérdeznék így, hogy meddig kell még szenvednem? Itt nem erről van szó, hanem a csodadolgok vége, a csodálatos dolgok vége, végideje mikor. Meddig is tart? A csodadolgok végideje meddig tart?

És a válaszból, amit két kéz felemelésével esküvel erősít meg a gyolcsba öltözött férfi. Ez azt mutatja, hogy Isten ereje van benne, az ő szavában, az esküjében. A Mózes 5.könyvében a 32. részben van még egyszer a Bibliában az Ószövetségben így előttünk, hogy Isten maga az ő örökkévaló voltára hivatkozva mondja az esküt. Tehát hatalmas eskü, az örökkévaló Isten esküje, amit a gyolcsba öltözött férfi képvisel.

És itt hallottuk ezt az ideig, időig, félidőig kifejezést. Három és fél időszak, ami az utolsó idők, a végidők jelképe szimbolikus kifejezése. Szenvedés és szabadítás. A 7. részben is olvastunk már erről, amikor beszél a kijelentés az Úr Jézus, az ember Fia érkezéséről és arról, hogy az istentelenek az Úr népét hogyan bánthatják, mennyi ideig bánthatják, de véget vet a Messiás eljövele és a győzelem ennek a bántásnak. Az örökkévaló Isten akarata, célja, tette, hogy a végidőkben – és mi, újszövetségi hívő népként ebben élünk, ahogy az elején mondtam – szenvedés, nagy nyomorúság, antikrisztusi időszak, de az Úr szabadítása minősítette az Úr Jézus eljövelekor.

A Messiás eljövele reménysége határozza meg, a Messiás személye határozza meg ennek az időnek, a csodadolgok végidejének is minden jellemzőit. Tehát amikor szenvedés van, akár nekünk is... Magyarországon számunkra a hitünk miatt most nincs olyan szenvedés, mint amilyen nyomorúság bizony volt a szocialista rendszer sokféle hamissága, gonoszsága miatt. Ma is van a hívő nép szenvedése Magyarországon is, csak nem olyan látványosan, mint volt '89 előtt. De milyen szenvedése van az Úr hívő népének határainkon túl! Amikor nemcsak a nyomorúság, az antikrisztusi időszak, hanem a háborúk,

az éhínségek és lehetne sorolni a többi jelét az utolsó időknek, ezekről Jézus beszélt.

Csak azért akarom ezt megemlíteni, hogy Dániel könyvében itt a csodadolgok vége, végideje kifejezésben szereplően a nyomorúság, a szenvedés, de az utolsó idők, a végidők jelei, amelyek nagyon negatív csengésűek, de akkor is, annak ellenére, hogy negatív csengésűek, az örökkévaló Isten tervében ott vannak és az Úr Jézus eljövételét készítik. Nagyon fontos: az Úr eljövételét készítik és készítene az Úr eljövételére. Dánielt is meg bennünket is.

Itt fontos, hogy Dániel nem érti. Hallotta, amit hallott, de nem érti. Azonnal kérdez: „Uram, mi lesz ezeknek vége?” És itt olvassuk a válaszban: „Menj el Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég idejéig.” Tehát a bepecsételt, bezárt jellemző számára azt jelentették, hogy nem érted és nem is értheted.

De látszik az is – mert van folytatás –, hogy mégis kap választ. Konkrétabb választ kap. Szimbolikus számokkal napokban kifejezett kijelentések – és a kommentárt írók küzdenek. Ahány kommentáríró, annyi féle magyarázat, hogy vajon mit jelenthet az ezerkétszázkilencven nap meg az ezerháromszázharmincöt nap. Vannak olyanok, akik az Antiokhosz Epiphanész idejében a szó történeti értelmében, a szó szoros értelmében napokra gondolnak, de ezek a magyarázatok nagyon gyengék. A konzervatív reformátori bibliai magyarázók azt emelik ki, olyan természetes, hogy ezek a számok is, ezek a számokkal kifejezett napok is szimbolikus számok, szimbolikus jelentést hordoznak valamilyen formában. És az biztos kimondható, hogy amikor arról van szó, hogy „boldog, aki várja és megéri az ezerháromszáz és harmincöt napot”, ez a kifejezés arra utal, hogy szenved az ezerkétszázkilencven napos kifejezéshez csatolt időszakban, szenved az Úr népe, az látszik. Akkor szenvedés van, nyomorúság. De aki várja és megéri a negyvenöt nappal, másfél hónappal kifejezett több időt, az viszont boldog, mert várta és ott van a szabadítás gondolata. Olvastam a magyarázók magyarázatait, ezt kiemelte mindegyik a bibliahű magyarázók közül. A számok szimbolikus jelentéssel bírnak, szinte biztos.

És az biztos tudható, hogy a nagyobb számmal kifejezett arra utal, hogy boldog az Úr népe közösségben és személy szerint is, mert megtapasztalja, hogy amire várt. De most hadd mondjam másképpen. Tudatosan mondtam most így, hogy amire vár, hogy hozzátehessem, de hadd mondjam másképpen: akire várt. Mert ez a várakozás azt jelentette, hogy a csodadolgok végében élek. És amikor az Úr eljön, akkor minden megváltozik.

Dániel nem értette az első időszakra vonatkozó kijelentést, megkérdezte őszintén. Először az volt a válasz, hogy: bezárt, bepecsételt, most nem az a fontos, hogy mindent értsél, Dániel. De aztán mégis hangzik valami konkrétabb, de még mindig eléggé nehéz a megértés szempontjából, de Dániel számára is világos lehetett egy valami, és az a lényeg: ha a csodadolgok vége időszaka arra utal, hogy nyomorúság csodadolog, szabadítás csodadolog és az Úr Jézus eljöveteleig ez jellemzi az Úr népét, akkor ez a nép hogyan éljen egy ilyen időszakban, egy ilyen helyzetben. „Boldog, aki várja...” – látszik, hogy élje meg

hűséggel. A nyomorúság, a szenvedés idején is az Úr iránti hűséggel élje meg azt az életet, amit éppen az Úr kijelölt neki. Dánielnek is mondja: menj el, Dániel, valami mást csinálj most már.

A Jelenések könyvében is meg az Úr Jézus utolsó időkkel kapcsolatos kijelentéseiben is az ő eljövételére vonatkozó drága kijelentéseiben is erre utal. Az övéinek egy feladata van amíg ebben a földi életben élnek – most a nyomorúságos idősakra gondolva, mert ennek a 12. résznek ezen van a hangsúly: maradj hűséges akkor is. A hűség nem azt jelenti, hogy akkor egyből biztos mindentől megszabadulunk. Épp fordítva. Lehet, hogy még mindig várni kell a szabadításra, mert az Úr még a csodálatos dolgoknak a szenvedésesei részén keresztül akarja megmutatni az ő népének, hogy az igazán lényeges: várd az Urat, mert amikor eljön, nagy szabadítás jön. Nem a szenvedés végét várja a szenvedő hívő nép soha, hanem a szabadító Urat várja, aki majd a szenvedéstől is megszabadíthatja bármikor. Mert a szenvedés is tervében van és tervében lehet.

A Lukács evangéliuma 21. rész 28. versében az Úr Jézus erre utal is. Nagyon nehéz, az utolsó időkkel kapcsolatos igen nehéz események, szenvedések, nyomorúságok közepette is: „Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejetekeket; mert elközelget a ti váltságatok.” Épp a szenvedés és a nyomorúság között nagyon mélyen átérezhetjük mi is, hogy közel van az Úr eljövele. Persze érezhetjük azt is: Uram, mikor jössz, mert már nagyon nehéz a szenvedés? Meddig engeded még a gonoszokat így ügynöködni? De a Dániel könyve 12. része arra akarja a hangsúlyt tenni nekünk is épp az ószövetségi jelleg miatt, sok mindent nem értünk talán mi sem, de akkor az Úr kiemeli, egy a lényeg: bízz bennem, várj engem és maradj hűséges.

Az is látszik, hogy ebben a várakozásban van egyfajta tisztulás. Hallottuk: a szenvedés, a nyomorúság próbaként tisztítja az Úr népét, kiég a salak. Olyan kifejezés van itt az állítmányban, ami arra utal, hogy a fémet megolvasztják és ami salak, attól megtisztul. Dániel három barátja is bekerült a tüzes kemencébe, ők vállalták a hitüket és megerősödött az Úrba vetett bizalmuk is, hiszen az Úr igazolta magát és győztesen jöttek ki a tűzből. Dániel imádkozott, hűséges maradt és ő is megerősödött az Úr szabadító kegyelmében.

Jézus maga is. Őneki a bűntől nem kellett tisztulni, mert ő bűntelen, de a szenvedései által igazolta, hogy ő kicsoda is: „Ámbár Fiú, megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmisséget.”

A Jelenések könyve hívő népe, 1. századi hívő népe: először csábította őket a sátáni kísértés, aztán, ha nem engedtek, akkor üldözte őket. Mind a kettő nyomorúságos szenvedést jelent, a kísértés meg a csábítás vagy az üldöztetés. De hűséggel megmaradni, mert megtisztul az Úr népe.

A gonoszok meg lelepleződnek. Éppen azok, akik üldöznék minket, kiderül, hogy mennyire gonoszok. És ama napon majd az Úr ezt számon kéri. De amit szeretnék kiemelni itt a végén, hogy de még ezek a gonoszok is, gonosz emberek is bármikor megtérhetnek, ha látják a nyomorúságban szenvedő Úr népét. Még nincs szabadítás nekik a szenvedésből, de az Úr jelenlétének a bé-

kessége, öröme viszont már sugárzik róluk, és egyszer csak az a nagyon gonosz ember hitre jut. Lásd Pál apostol.

Boldogok az Úrei a szenvedés közepette is. Még akkor is, hogyha a nyomorúság és a szenvedés lehet, hogy halált jelent. Ezzel zárul a könyv: Dániel, „te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.” Dánielnek kijelentette az Úr kijelentése: te nem fogod megélni a Messiás eljövételét, meg fogsz halni előtte. De nem azon van a hangsúly, hogy meg fog halni, hanem hogy nyugszik és majd te is fölkel a te sorsodra a napok végén, és a rész elején ez az egyetemes feltámadásnak a drága kijelentése. Dániel, menjél meghalni majd. De miközben készülsz meghalni, közben várd az Urat. A meghalásra készülő hívő vagy szenvedő hívő is várja az Urat. Jézus eljövételét várjuk. Akkor is, ha valaki most ezen az estén fog mártírhaltal halni. Vagy hívő emberként ott van az élete vége előtt, a földi élete vége előtt. Mi a halálunk pillanatában is várjuk az Úr Jézust. Ha nem jön el, akkor magához vesz.

Milyen drága bátorítás lehetett ez a szenvedő hívőknek az 1. században is, a most is szenvedő keresztyéneknek és drága bátorítás minden hívő embernek, minden hívő magyar embernek is. Még a halálra készülve is mi az Úr Jézust várjuk. Mi soha nem a halált várjuk, mi az Úr Jézust várjuk. Amikor meg a halál bekövetkezik, akkor az Úr Jézus vesz magához, mert még nem akart eljönni, de majd eljön.

Szenvedés, nyomorúság, szabadítás, csodadolgok, az Úr népe boldog lehet. És az Úr Jézus eljövele előtti időben mi is ezeket élhetjük meg. Dániel ószövetségi hívőként bezárt és bepecsételt kijelentéseket ismerve, mi meg már a nem bezárt és a nem bepecsételt kijelentések alapján is Dániel könyvéből ezt tudhattuk meg.

Imádkozzunk!

Urunk, magasztalunk azért, hogy te magad is átélted a szenvedést és a szabadítást. De Úr Jézus, te ott a kereszten függve át kellett, hogy éljed azt is, hogy nincs szabadítás a legnagyobb szenvedéstől, de így lettél Megváltó, Szabadító számunkra. És köszönjük, hogy te eljössz, köszönjük, hogy ennek a drága reménységében lehetünk mi is.

Magasztalunk téged, hogyha nehéz is nekünk átélnünk, átéreznünk a szenvedést, a nyomorgatást, az üldöztetést akár ma is, mégis hittel vallhatjuk, neked megvan a terved, minket is készítesz a te eljöveteledre, tisztogatsz. És köszönjük, hogy amikor eljössz, akkor már nem lesz szenvedés és semmi, ami ebben a földi életben még a gonoszhoz köthető.

És köszönjük, hogy te mindenek fölött Úr vagy. Szeretnénk ennek az örömeiben, boldogságában várni mi is hűséges szolgaként. Köszönjük, hogy Dániel is így várhatott téged, és köszönjük, hogy Dániel így készülhetett a meghalására is, hogy várhatott téged.

Áldunk, hogy minket még a halál sem választhat el tőled. Kérünk, hogy segíts a halálos beteg testvéreinknek, az üldöztetésben levő, mártíromságra készülő testvéreinknek a maguk helyén különösképpen is adj erőt hitben megáll-

ni, hűségesnek lenni mindhalálig. Köszönjük, hogy nekünk a hűség csakugyan boldogságot is jelent.

És köszönjük azt is, ha te szabadítasz bennünket is még a te eljöveteled előtt is megoldod a bajokat, felszabadítasz a nyomorúságból is. Dánielék is hányszor átélték ezt a maguk idejében. Köszönjük, hogy így is megmutathatod dicsőségedet.

Kérünk, könyörülj meg népünkön, vezetőinken, hadd tudjanak jó döntéseket hozni és a te bölcsességed vezesse őket.

És valóban a háború miatt szenvedő magyarjainknak, lelki testvéreinknek ott Kárpátalján is, de az összes ott levő népeknek kérünk, te adj békességet lelkileg először és fizikailag is. Köszönjük, hogy ez is lehet. És köszönjük, hogy ott is a te néped a háborús helyzetben is téged várhat, Úr Jézus.

Hallgass meg bennünket, hallgasd meg a mi könyörgésünket, kérünk, szent nevedért.

Ámen.

Sokat cselekedtél te, Uram Istenem, a te csodáiddal és terveiddel mi éretünk; semmi sem hasonlítható hozzád; hirdetném és elbeszélném, de többek, semhogyan elszámálhatnám.

Zsoltár 40,6

338. ének

1. Lelki próbáimban, Jézus, légy velem,
El ne tántorodjék tőled életem.
Félelem ha bánt, vagy nyereség kísért,
Tőled elszakadnom ne hagyj semmiért.

2. Ha e világ bája engem hívogat,
Nagy csalárdul kínál hitványságokat:
Szemem elé állítsd szenvedésidet,
Vérrel koronázott, szent keresztedet.

3. Tisztogass bár bajjal olykor engemet:
Kegyelleddel szenteld szenvedésemet;
Bár e test erőtlen: te oltárodon
Keserű pohárral, hittal áldozom.

4. Ha halálra válik testem egykoron:
Ragyogjon fel lelked e hitvány poron;
Ama végső harcon rád bízom magam:
Örök hajlékodbba fogadj be, Uram!